

INTERVIEW

De Rotterdamse ondernemer **Ali Keles** (38) bracht een deel van zijn kunstverzameling onder in het Depot Boijmans Van Beuningen. Hij bevraagt zichzelf continu. ‘Wat wil de mens Ali?’

Ron Kosterman
Foto's Guido Benschop

‘Ik wil impact hebben, dat is mijn vurige wens’

Ali Keles woont hoog in een toren aan het Weena in Rotterdam. Vanuit zijn appartement kijkt hij uit op het Depot Boijmans Van Beuningen bij het verderop gelegen Museumpark. Keles – investeerder en kunstverzamelaar – heeft sinds enkele maanden een compartiment in dat depot. Daar is een deel van zijn verzameling hedendaagse kunst opgeslagen. Zo nu en dan kan het publiek werk uit die Lakeside Collection in de bijbehorende toonzaal zien. En is er een werkplek gecreëerd voor een *artist in residence*. Momenteel is dat schilderes Marloes Roeper.

In zijn kantoorvilla in de Rotterdamse buitenwijk Overschie zegt Keles: ‘Ik heb op het Erasmiaans Gymnasium gezeten aan de Wytemaweg, vlak bij het depot. Als jongetje stond ik op het ijs van de bevroren vijver in het Museumpark. Eigenlijk wilde ik hier in de tuin een ondergrondse opslag laten bouwen, maar toen kreeg ik de kans om in het Boijmans te huren.

‘Dat overtreft alles. Dat het in Rotterdam is, is van belang, ja. Het is mijn ge-

boortestad, ik ben er opgegroeid. Ik voel me onwils thuis bij het Boijmans. Vorige week hebben we zes doeken opgehangen. Dan word je geweldig ondersteund door medewerkers van het museum – mensen met een groot hart voor kunst.’

Keles praat rustig. Hij denkt vaak lang na. ‘Het laatste wat ik wilde, was dat dat compartiment een elite plek zou worden. Dat is niet wie ik ben en wat ik vertegenwoordig. Ik wilde mezelf verantwoordelijk maken, ik zocht naar een legitimatie. Ik wilde de ruimte ook tot leven brengen. Niet alleen maar werk ophangen en af en toe rouleren. De legitimatie is voor mij dat er een jonge kunstenaar kan werken. Ik heb van tevoren gecheckt bij een aantal van hen of ze het leuk zouden vinden om daar te werken. Maak je een grap of zo, vroegen ze. Nee, zei ik, ik ben bloedserius. Ik merkte aan ze dat ze het een inspirerend idee vonden.

‘Nu werkt Marloes er, voor tien maanden. Daarna komt er een ander. Over dertig jaar kan ik, hoop ik, terugkijken en zeggen: we hebben met jonge kunstenaars dertig verhalen gecreëerd.’

Zijn investeringsmaatschappij heet Lakeside Capital Partners. De villa, zijn hoofdkwartier, heet Villa Lakeside. Erachter ligt een plas. Keles kocht het pand, lang geleden gebouwd door een Overschiese ondernemersfamilie, en wilde het aanvankelijk Villa aan de Plas noemen. Maar hij heeft internationale zakenrelaties, dus daar zag hij maar van af.

In de villa hangt en staat werk uit de collectie. Zo ook, vertelt hij, bij hem thuis en in de panden van de bijna dertig bedrijven die onder Lakeside Capital Partners vallen. Een belangrijke deelneming is Tandheelkunde Groep Nederland – volgens *Het Financieele Dagblad* een van ’s lands snelst groeiende ondernemingen. Keles is daar ook CEO. Hij heeft verder belangen in bedrijven in onder meer duurzame energie, informatietechnologie, financiële dienstverlening en vastgoed. In totaal werken er bij de investeringsmaatschappij en de deelnemingen zo’n tweehonderd mensen.

De Lakeside Collection telt ruim tachtig werken van zo’n vijftig kunstenaars. ‘Ik heb echt een affectieve relatie met

Ali Keles (Rotterdam, 1983) is investeerder en kunstverzamelaar. Hij was gemeenteraadslid in Barendrecht. Oprichter van het Rode Tulp Film Festival. Steunt met de Keles Foundation maatschappelijke projecten.

kunst. Ik word verliefd en wil het dicht bij me hebben. Daar begint het mee. Ik kijk er vaak naar. Soms raak ik ontroerd, soms moet ik lachen.

‘De villa is, op afspraak, in beperkte mate open voor publiek. We zijn onderdeel van de Art Index Rotterdam. Ik loop met mensen door het pand en vertel de verhalen achter alle werken. Zo wil ik het ook in het depot doen. Ik wil er twee of drie keer per maand een dagdeel zijn en iedereen te woord staan. In de week voor de opening, in november, stond de deur open voor vrienden van het museum en mensen uit de kunstsector. Het gaf me enorm veel energie om over de werken te vertellen. Ik haalde daar veel persoonlijke voldoening uit. Ik zie kunst niet als eigendom. Je betaalt ervoor, maar eigenlijk ben je bezig met conserveren.’

Vraag Keles wat hij is en hij zegt: een *enabler* – ofwel: iemand die dingen mogelijk maakt. ‘Ik ben een soort architect, een puzzelaar. Ik breng ideeën, mensen en middelen bij elkaar en zorg voor een structuur. We hebben geen exit-strategie. Het gaat me om de lange termijn, om bedrijven bouwen, samen met directies.

‘Met alle bedrijven in mijn portfolio heb ik enige vorm van bemoeienis. Ik ben betrokken. Dat betekent ook dat ik dienstbaar ben. Hoe gaat het? Wat heb je nodig? Iemand die alleen financiering zoekt, moet niet bij mij zijn. Ik wil impact hebben, dat is mijn vurige wens. Dit is een professie. Het vergt heel veel. Aan capaciteiten, aan denkwerk.’

Er zijn vele redenen om kunst te kopen. Voor hem is het ondersteunen van kunstenaars er één van. ‘De vrijheid van expressie is belangrijk. Een kunstenaar moet ook eten en geld kunnen verdienen. Als je begint met kunst kopen, heb je het misschien niet zo door,

maar het kunstenaarsbestaan is niet altijd makkelijk. Los van het geld: hoe wordt je werk ontvangen, heb je toekomst? De symboliek van een kunstenaar die in armoede leeft, is niet aan mij besteed. Je kunt ervoor zorgen dat een kunstenaar in zijn bestaan kan voorzien. Dat beroep kiezen, is al moedig genoeg.’

De Lakeside Collection bevat twee werken van Alexander Kaletski, een Sovjet-Rus die in 1975 naar de Verenigde Staten vluchtte. Kaletski is inmiddels een gevierd kunstenaar. ‘Aanvankelijk kon hij geen kunst maken. Uit pure armoede verzamelde hij kartonnen dozen die hij in New York op straat vond. Daarop schilderde hij. De beste man weigerde zich neer te leggen bij het feit dat hij de middelen niet had om te doen wat hij wilde doen.

‘Zo wil ik ook in het leven staan. Mijn hart volgen, mijn instinct. Ik weiger te zeggen: ik accepteer de status quo.’

Dat is ook het adagium van zijn moeder, Melek. Zij kwam met haar ouders vanuit Centraal-Anatolië in Turkije naar Rotterdam, toen ze acht was. Zijn vader Huseyin kwam later. Hij was achttien en kwam om met Melek te trouwen. De families kenden elkaar uit de stad Aksaray.

Keles was zes, zeven, toen zijn ouders scheidde. Hij is enig kind. Zijn vader bleef in Rotterdam, maar speelde geen rol in de opvoeding van Ali. Pas sinds een jaar of tien hebben ze wat vaker contact. Hij groeide op in de multiculturele wijk Bloemhof in stadsdeel Feijenoord, Rotterdam-Zuid. Zoals hij het omschrijft:

‘Een dynamische buurt.’ Bloemhof wordt doorsneden door de Lange Hilleweg, een singel, ook wel ‘de sloot’ genoemd. Na de scheiding besloot zijn moeder binnen de wijk te verhuizen. ‘Ze wilde vooruitkomen. Ze wilde naar de overkant van de sloot. Waar we woonden, woonden vrijwel alleen maar allochtonen. Ze wilde niet dat ik daar zou opgroeien. Ze wilde kansen voor me creëren.

‘De overkant was een “witte” wijk. Onze buurman daar heette Dik, een Feyenoord-supporter. Als Feyenoord moest spelen, stonden zijn ramen open en hoorde je de hele dag Feyenoord-liedjes. Ik vond het er enerverend. Het was ruw en hard. Maar je had er ook veel lieve, zachtvaardige mensen. Als mijn moeder aan het werk was, paste buurvrouw Thea op mij.’

Moeder was eerst schoonmaakster in het Ikazia Ziekenhuis. Ze liet zich omscholen tot medisch receptioniste en later tot tandartsassistent. Keles kwam als jongen vaak in de praktijk waar ze werkte. Hij keek mee op röntgenfoto’s. ‘Mijn moeder onafhankelijk maken was de reden om in de tandheelkundige zorg te investeren.’ Ze is nu operationeel manager van Tandheelkunde Groep Nederland, een landelijke keten.

Ze bracht grote offers voor hem, weet hij. Ze stond er alleen voor, er waren schulden uit het huwelijk. ‘Ik heb jong mijn roze bril afgedaan. Ik was twaalf, toen mijn moeder zei: “Ga maar bij de groenteboer werken.” Dat ben ik gaan doen. Op woensdagmiddag, vrijdagavond en zaterdag. Ik kreeg 25 gulden per week. Voor 20 gulden kocht ik boodschappen, 5 gulden hield ik zelf. Pas op mijn achttiende vertelde mijn moeder dat zij die 25 gulden telkens aan de groenteboer had gegeven en dat hij me daarmee betaalde. Ik moest ervaren hoe het is om zelf muntjes te verdienen.’

Zijn basisschool stond in Vreewijk, tegen Bloemhof aan. Het Erasmiaans Gymnasium ligt aan de overkant van de Maas. Hij deed ook Turks als eindexamenvak. ‘Dat raadde mijn decaan me aan. Als een vak niet goed zou gaan, kon ik dat inzetten. Mijn Turks was niet goed. Ik moest een privéleraar zoeken. Nu spreek ik het vloeiend, ja. Ik heb een identiteit die ik niet wil negeren, maar in de basis, daar begint het mee, voel ik me Nederlander.

‘Ik heb op het Erasmiaans lang getwij-

feld over wat ik wilde worden. Arts, plastisch chirurg, tandarts. Ik ging uiteindelijk rechten doen. Ik heb tijdens mijn studie netjes voor de Rechtswinkel en het Justitieel Klachten Buro in Rotterdam gewerkt om mezelf klaar te stomen voor een loopbaan in de advocatuur.’

Keles rondde de studie af, maar die loopbaan kwam er niet. Hij ontdekte tijdens zijn studie het ondernemerschap. Hij verdiende geld als beëdigd tolk en richtte wat bedrijfjes op. Keles leerde de vader van een van zijn beste vrienden kennen. Die Floor Mouthaan had een investeringsmaatschappij, Greenfield Capital Partners. Mouthaan legde Keles uit hoe je bedrijven opbouwt en financiert. ‘Ik vond dat heel interessant. Ik dacht al-

‘Als ik mijn ogen sluit, wil ik het gevoel hebben dat ik wat zinnigs heb gedaan’

tijd in ideeën. Van hem leerde ik in structuren te denken, wat de mechanismen zijn en uit welke elementen een bedrijf moet bestaan om te groeien. Zo ben ik langzaamaan van een jurist een *finance guy* geworden.’

Met kunst was Keles op het Erasmiaans in aanraking gekomen. Op zijn negentiende bezocht hij voor het eerst een kunstbeurs, PAN Amsterdam. Op advies van dezelfde Mouthaan die daar president-commissaris was. ‘In het begin was kunst één groot vraagteken voor me. Ik vond het vooral verwarrend. Ik had geen idee wat ik ervan moest vinden. Waar kijk ik nou naar? Wat voel ik?’

‘Het heeft me veel tijd gekost om daarachter te komen. En nog steeds vraag ik het me weleens af. Pas de afgelopen vijf jaar, sinds ik de Lakeside Collection ging opbouwen, begrijp ik het beter. Daarvoor kocht ik mondjesmaat kunst, voor thuis. Dat was werk dat ik gewoon mooi vond. Esthetiek kan natuurlijk een goede reden zijn om iets te kopen.

‘Aan alle werken die ik voor de collectie heb aangeschaft, hangt een persoonlijk verhaal. Ik heb ze aangekocht, omdat ze iets met me deden. Ik heb allerlei gevoelens en gedachten die ik niet kan duiden of uiten. In die werken zie ik die terug.

‘Een voormalige assistent van me zei eens: “Ali heeft geen uitknop.” Ik moest erom lachen, maar ik snapte wat er werd

bedoeld. Vóór corona vloog ik naar allerlei kunstbeurzen in de wereld. Daar, in een museum of een galerie heb ik die uitknop wel. Voor mij zijn dat feestjes.

‘Ik ben echt heel dankbaar dat ik dat allemaal heb mogen ontdekken.’

Zijn favoriete vak op school was filosofie. ‘Vooral wetenschapsfilosofie. Ik ben een groot aanhanger van Karl Popper, van het kritisch rationalisme. Ik heb dat heel persoonlijk gemaakt. Ik bevestig mezelf continu. Dat zit inmiddels in mijn DNA. Elke dag sta ik op en denk ik: waar doe ik het voor en doe ik wat ik doe wel op de juiste manier?’

‘Ik sta nu voor een heel cruciale bevraging. Halverwege vorig jaar dacht ik ineens: ik ben 37, stel dat ik op de helft van mijn bestaan ben, waar sta ik dan en hoe gaat deel 2 eruitzien? Voor mijn gevoel heb ik eindelijk de mentale ruimte om daarover na te denken en keuzes te maken.

‘Ik heb het afgelopen jaar veel verdriet gevoeld. Ik ben overrompeld door huilbuien. Waarom ik huilde? Je kijkt terug, ziet wat je hebt gerealiseerd, maar ook wat je hebt gelaten. Dat zijn *triggers*. Dan word ik emotioneel. Ik eis veel van mezelf.

‘Ik ben niet teleurgesteld. Ik weet ook niet of ik iets mis. Ik heb geen gezin, nee. Ik heb wel een labrador, Bruno. Ik heb daar geen spijt van. Het is gegaan zoals het is gegaan. Bovendien kan het nog altijd. En in hoeverre is een gezin zaligmakend? Je hoeft niet per se kinderen te hebben voor een volwaardig leven.

‘Misschien had ik wel naar het buitenland gewild. Ik ben in Rotterdam gebleven. Ik houd van kunst, maar ben daarin niet academisch onderlegd. Had ik geen kunstgeschiedenis moeten studeren? Moet ik mezelf dat alsnog gunnen?’

De financiële onafhankelijkheid die hij nastreefde – ook voor zijn moeder – is bereikt. Keles ontvangt vaak biedingen op zijn bedrijven, vertelt hij, maar heeft tot nu toe niets verkocht. ‘Ik vind het nog hartstikke leuk om te doen. Deel 2 speelt zich ook in het bedrijf af. Als ondernemer voel ik me maar net volwassen.

‘Het gaat om de mens Ali. Wat wil die? Ik wil, als ik mijn ogen ooit sluit, het gevoel hebben dat ik wat zinnigs heb gedaan. Ik ben volop in discussie met mezelf. Ik ben er bijna uit. Ik begin de vrijheid te voelen die ik nodig heb om me te bewegen zoals ik wil.’

‘Ik ben een soort architect, een puzzelaar’